

Рейтинговий звіт VNSA 007-014 про визначення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	м. Вінниця
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	26.07.2016 р.
Дата оновлення:	13.06.2017 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaA
Прогноз:	стабільний
Рівень інвестиційної привабливості	uaINV4+
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	26.07.2016 р.
Дата оновлення:	13.06.2017 р.

Наданий в результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Висновок рейтингового агентства щодо рівня кредитного рейтингу

Кредитний рейтинг ґрунтується на результатах аналізу економічних та фінансових показників за 2016 рік, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної в розпорядженні комунальної власності та перспективних планів на майбутнє.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, що надана Вінницькою міською радою, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Історія кредитного рейтингу

Дата	26.07.2016	01.12.2016	13.06.2017
Рівень рейтингу	uaA-	uaA-	uaA
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження	підвищення

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом **uaA** характеризується високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності чутливий до впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Висновок рейтингового агентства щодо рівня інвестиційної привабливості

Рейтинг інвестиційної привабливості м. Вінниці ґрунтується на результатах аналізу інвестиційного потенціалу міста та інвестиційного ризику, який пов'язаний з інвестиційною діяльністю на території міста без урахування внутрішніх ризиків, спільних для усіх об'єктів рейтингування на території України.

Рейтинг ґрунтується на інформації, що надана самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною.

Історія рейтингу

Дата	26.07.2016 р.	01.12.2016 р.	13.06.2017
Рівень рейтингу	uaINV4+	uaINV4+	uaINV4+
Рейтингова дія	визначення	підтвердження	підтвердження

Об'єкт рейтингування з рівнем рейтингу uaINV4 характеризується високим рівнем привабливості для здійснення інвестицій порівняно з іншими об'єктами рейтингування. Знак «+» позначає проміжну категорію (рівень) інвестиційної привабливості відносно основних категорій (рівнів).

Довідково: За шкалою рівнів інвестиційної привабливості

uaINV5	Об'єкт рейтингування характеризується найвищим рівнем привабливості для здійснення інвестицій порівняно з іншими об'єктами рейтингування.
uaINV4	Об'єкт рейтингування характеризується високим рівнем привабливості для здійснення інвестицій порівняно з іншими об'єктами рейтингування.
uaINV3	Об'єкт рейтингування характеризується привабливістю для здійснення інвестицій на рівні вище середнього порівняно з іншими об'єктами рейтингування.
uaINV2	Об'єкт рейтингування характеризується середнім рівнем привабливості для здійснення інвестицій порівняно з іншими об'єктами рейтингування.
uaINV1	Об'єкт рейтингування характеризується низьким рівнем привабливості для здійснення інвестицій порівняно з іншими об'єктами рейтингування.

Рівень кредитного рейтингу м. Вінниці підтримується:

- високим рівнем бюджетної забезпеченості міста: обсяг доходів бюджету м. Вінниці без урахування трансфертів у розрахунку на одного мешканця в 2016 році перевищував середній показник по місцевих бюджетах у цілому (на 7,1%) та показники окремих міст України з аналогічним адміністративно-територіальним статусом та структурою економіки;
- високими темпами зростання доходної частини бюджету без врахування трансфертів (128,8% у 2015 році та 157,1% у 2016 році), у тому числі в результаті позитивного впливу бюджетної та податкової реформ;
- диверсифікацією господарського комплексу міста за видами економічної діяльності та низьким рівнем концентрації надходжень до бюджету за основними платниками податків та інших обов'язкових платежів;
- високим рівнем прозорості діяльності міської влади та здійсненням заходів щодо покращення надання послуг суб'єктам підприємництва та мешканцям міста;
- ефективною політикою міської влади стосовно управління місцевим боргом з метою оптимізації його обсягу й структури та зменшення боргового навантаження бюджету міста.

Рівень кредитного рейтингу м. Вінниці обмежується:

- високою потребою в залученні додаткового фінансування, в тому числі на відновлення об'єктів міської інфраструктури та житлово-комунального господарства;
- впливом негативних чинників на фінансовий ринок і нестабільною діловою активністю в окремих секторах економіки, що негативно впливає на потенціал зростання і платоспроможність економічних суб'єктів.

Резюме

Загальна інформація про місто

Вінниця – місто обласного значення, адміністративний центр Вінницької області, важливий економічний, транспортний, фінансовий та культурний центр на території Центральної України. В 2015 р. відповідно до Постанови Верховної Ради України від 13.05.2015 р. №401-VIII межі міста було переглянуто та збільшено загальну площу земель Вінниці на 4 448,97 га до 11 316,97 га. Протягом 2016 року межі міста Вінниця не переглядалися. За рішенням Вінницької міської ради, починаючи з 2012 року місто не має районного поділу.

Основні показники

Основні показники соціально-економічного розвитку та фінансового стану м. Вінниці

Назва показника	2013	2014	2015	2016	%
Чисельність наявного населення (станом на кінець звітного періоду), тис. осіб	372,1	372,5	373,3	372,7	99,8
Середньооблікова чисельність штатних працівників, тис. осіб	101,8	101,1	95,2	96,1	101,0
Середньомісячна заробітна плата, грн.	2 894,0	3 071,0	3 723,0	4 657,0	125,1
Заборгованість з виплати заробітної плати (станом на кінець звітного періоду), млн. грн.	1,0	1,3	1,0	0,9	92,8
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах, млн. грн.	7 298,8	8 652,7	14 243,3	20 066,4	140,9
Прямі іноземні інвестиції (станом на кінець звітного періоду), млн. доларів США	143,7	95,7	84,1	85,2*	101,3
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	695,3	720,2	733,3	823,0	112,2
Введено в експлуатацію житла, тис. кв. м	93,4	145,0	152,2	218,2	143,4
Обсяг роздрібного товарообігу, млн. грн.	4 766,5	5 136,9	5 976,8	7 228,3**	120,9
Доходи бюджету, млн. грн.	1 354,8	1 793,1	2 249,1	2 993,4	133,1
Видатки бюджету, млн. грн.	1 345,6	1 801,0	2 156,2	2 839,1	131,7
Прямий борг (без урахування позик, залучених з єдиного казначейського рахунку), тис. грн.	15,4	0,0	0,0	0,0	-

* станом на 30.09.2016 р.

** дані Головного управління статистики у Вінницькій області <http://www.vn.ukrstat.gov.ua/>

Соціальна сфера та економіка міста

За чисельністю населення (372,7 тис. осіб станом на 01.01.2017 р.) Вінниця належить до середніх міст України. Протягом тривалого часу чисельність наявного населення міста щорічно зростала. При цьому демографічна ситуація протягом 2016 року, на відміну від 2015 року, характеризувалась скороченням чисельності наявного населення, виключно за рахунок міграційного відтоку. Сальдо природного приросту населення міста, як і в попередніх періодах, мало позитивне значення. Зважаючи на структуру економіки Вінниці, ринок праці міста достатньо диверсифікований як за видами економічної діяльності, так і за основними роботодавцями. В 2016 році ситуація на ринку праці міста Вінниця дещо покращилась. Незважаючи на збереження рецесивних тенденцій в економіці України та низького рівня ділової активності середньооблікова кількість штатних працівників на підприємствах міста, на відміну від переважної більшості інших міст України, зросла, навантаження на одну незайняту

посаду зменшилось, хоча й залишається високим (23 особи на 1 вакансію). Рівень зайнятості населення в місті залишався високим, а темпи зростання рівня оплати праці перевищили динаміку відповідного показника по Україні в цілому. Слід зауважити, що трудові ресурси міста є достатньо мобільними, значна чисельність мешканців міста зайнята у малому бізнесі (майже 70 тис. осіб станом на 01.01.2017 р.).

Темпи зростання середньомісячної заробітної плати штатних працівників м. Вінниці, як і в 2015 році, були високими й значною мірою були забезпечені поетапним зростанням мінімальної заробітної плати та здійсненням індексації заробітної плати згідно з чинним законодавством. Крім того, зміни податкового законодавства в частині нарахування ЄСВ сприяли зменшенню рівня виплат неофіційної заробітної плати працівникам підприємств міста та, відповідно, збільшенню податкової бази. Протягом 2016 року рівень оплати праці збільшився на 25,1% до 4 657 грн., що на 11,2% вище середньообласного показника, проте на 10,1% нижче середнього значення по країні. Рівень платіжної дисципліни підприємств міста, як і в попередніх періодах, залишався високим – обсяг невикраденої заробітної плати був суттєво нижчим, ніж у більшості інших міст країни зі співставною структурою господарського комплексу та чисельністю населення. Співвідношення обсягу боргу економічно-активних підприємств до середньомісячного фонду оплати праці становило 0,2%, що відповідає низькому рівню заборгованості.

Зростання рівня номінальної заробітної плати позитивно впливало на динаміку надходжень податку на доходи фізичних осіб, обсяг якого збільшився в 2016 році на 55,9% до відповідного показника минулого року, що є дуже високим рівнем у порівнянні з іншими періодами. Рівень виконання уточненого річного плану також є високим – 128% уточненого річного показника.

Економічний потенціал Вінниці характеризується багатогалузевою промисловістю, розвиненою комунальною та транспортною інфраструктурою. Місто має широкую мережу ринкової інфраструктури, фінансових установ, закладів освіти, охорони здоров'я та культури. Рівень диверсифікації міської економіки за видами економічної діяльності достатній, залежність господарського комплексу та бюджету міста від діяльності окремих провідних підприємств чи груп компаній, або підприємств однієї галузі не висока. Це забезпечує помірну чутливість господарського комплексу та бюджету міста до економічних ризиків.

Провідні позиції у наповненні місцевого бюджету шляхом відрахування обов'язкових податків та зборів займають підприємства промисловості (в тому числі комунальної сфери), заклади освіти, установи державного управління та оборони, підприємства торгівельної галузі. Надходження кожного з основних платників не перевищували 2% доходної частини загального фонду бюджету міста.

Протягом останніх 3-х років на економіку міста та його фінансовий стан негативно впливали складна ситуація в економіці країни та зростання інфляційного тиску на економіку, що призвело до зниження реальних доходів підприємств і громадян. У 2016 році після тривалої рецесії намітилися тенденції до поступового відновлення темпів зростання економіки, відбувалося уповільнення інфляційних процесів внаслідок стриманої монетарної та фіскальної політики, а також завдяки сприятливій динаміці світових цін на сировину та стабілізації інфляційних очікувань. При цьому зберігалися негативні чинники, що впливали на фінансовий ринок країни, а також

нестабільна ділова активність в окремих секторах економіки, що у свою чергу негативно впливало на потенціал зростання і платоспроможність економічних суб'єктів. Рівень соціально-економічного розвитку та інвестиційний потенціал міста високі. За результатами 2016 року динаміка більшості показників, що характеризують стан міської економіки та рівень ділової активності, була позитивною.

Промисловий комплекс Вінниці (з огляду на його структуру та орієнтацію переважно на кінцевого споживача), на відміну від промисловості в інших регіонах країни, менше залежав від впливу негативних чинників. Як і в попередніх періодах, вплив економічної рецесії в країні на результати діяльності основних підприємств промислового комплексу міста Вінниця та, відповідно, обсяги надходжень податків та зборів до міського бюджету був помірним. Темпи зростання обсягів реалізованої підприємствами м. Вінниці промислової продукції протягом 2014-2016 рр. були високими та суттєво перевищували відповідні темпи зростання по країні в цілому.

За підсумками 2016 року промисловими підприємствами міста було реалізовано продукції на суму 20,1 млрд. грн., що на 40,9% більше за показник попереднього року в фактичних цінах. Відповідно, середній обсяг реалізації промислової продукції у розрахунку на 1 мешканця міста другий рік поспіль перевищує аналогічний показник по країні (на 29,7% у 2016 році). Як і раніше, провідними галузями промислового комплексу міста в 2016 році залишалися: харчова промисловість, виготовлення виробів з деревини та виробництво паперу, хімічна промисловість та постачання електроенергії, газу, пари та кондиціонованого повітря.

На відміну від більшості інших вітчизняних міст протягом 2013-2016 рр. зовнішньоторговельний товарооборот у м. Вінниці постійно зростав, що було зумовлено передусім зростанням експорту (в першу чергу за рахунок підприємств харчової промисловості). За результатами минулого року обсяг зовнішньоторговельного товарообороту підприємств Вінниці склав 823 млн. доларів США, що в розрахунку на 1 мешканця на 24,4% більше середнього показника по країні. Сальдо зовнішньої торгівлі товарами залишається позитивним.

Залежність міста від іноземного капіталу є низькою – з початку процесу інвестування в економіку міста було залучено 85,2 млн. доларів США прямих іноземних інвестицій, що в розрахунку на одного мешканця в 4,6 рази менше за середній показник по країні. В зв'язку з девальвацією національної валюти та зменшенням вартості акціонерного капіталу в перерахунку на іноземну валюту у 2014-2015 рр. мало місце скорочення обсягу прямих іноземних інвестицій, залучених в економіку міста. У січні-вересні 2016 року, на відміну від більшості міст України, в м. Вінниці обсяг прямих іноземних інвестицій зростав (переважно в підприємства оптової та роздрібною торгівлі).

Інвестиційна активність на території міста Вінниця значною мірою визначається підприємствами промислового комплексу. Загальна сума капіталовкладень, освоєних протягом 2016 року на об'єктах міста за рахунок усіх джерел фінансування, скоротилась на 3,6% (без коригування на інфляційну складову) та склала 2 882,1 млн. грн., що в розрахунку на 1 мешканця на 1% більше за середній показник по країні. Протягом 2016 року в місті реалізовувались інвестиційні проекти провідними підприємствами промислового комплексу, а також було продовжено реалізацію проектів за участю міської влади.

Вінниця залишається одним із лідерів серед вітчизняних міст з точки зору розвитку будівельної галузі та житлового будівництва. На відміну від загальнодержавних показників динаміка розвитку будівельної галузі в місті протягом минулого року була позитивною. В 2016 році відбулося зростання як обсягів будівельних робіт (із коригуванням на рівень інфляції), так і обсягів введеного в експлуатацію житла. В місті було прийнято в експлуатацію 218,2 тис. кв. м загальної площі житла, що на 43,4% більше відповідних обсягів у 2015 році та у розрахунку на 1 000 осіб наявного населення в 2,7 рази перевищує середній показник по країні. Серед об'єктів нежитлового будівництва, що вводились до експлуатації в 2016 році, були об'єкти соціальної сфери, готель, торгові площі та площі підприємств громадського харчування, міські комунальні мережі.

Комунальна власність та комунальне господарство

Житлово-комунальному господарству м. Вінниці, як і для переважної більшості міст України, притаманний високий рівень зношеності основних засобів (зокрема, житлового фонду), об'єктів інженерної та транспортної інфраструктури міста. Міська влада щороку виділяє кошти на фінансування заходів у сфері житлово-комунального господарства та приділяє особливу увагу інвестиційним програмам, у тому числі з міжнародними фінансовими організаціями.

Протягом аналізованого періоду відбувався поетапний перегляд тарифів на комунальні послуги (електроенергію, газ для населення, послуги з централізованого опалення та постачання гарячої води) відповідно до постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Було затверджено також нові побудинкові тарифи за окремими постачальниками послуг. Рівень проплати населення за житлово-комунальні послуги перевищував середні показники багатьох міст країни, але за окремими видами послуг був нижчим за 100%, що призвело до зростання обсягу боргу. Загальний обсяг заборгованості населення за житлово-комунальні послуги (без урахування послуг із постачання електричної енергії та газопостачання) у розрахунку на 1 мешканця становив 240,4 грн., що, враховуючи динаміку зростання вартості енергоносіїв протягом останніх двох років, відповідало низькому рівню боргу.

Вінницька міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. У власності територіальної громади м. Вінниці перебуває значна кількість об'єктів, у тому числі таких, що становлять комерційний інтерес. У минулому році динаміка економічного розвитку країни залишалася повільною, а рівень ділової активності невисоким, що в свою чергу впливало на попит на об'єкти нерухомості міста. Загалом, за результатами 2016 року питома вага надходжень від операцій з майном та землею комунальної власності (продаж та оренда) у структурі доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів становила 8,4% (13,3% у 2015 році).

Бюджет міста

Бюджет м. Вінниці – бюджет місцевого самоврядування. Вінниця є містом обласного значення, зведений бюджет міста включає бюджет одного рівня – міський. Організація бюджетного процесу в місті здійснюється відповідно до Конституції України, Бюджетного кодексу України, Закону України про Державний бюджет України на відповідний рік та інших законодавчих актів. У місті Вінниці забезпечується висока ефективність фінансової політики, дотримуються норми чинного законодавства у цій сфері, забезпечується оперативність прийняття та реалізації управлінських рішень.

Доходи бюджету м. Вінниці формуються за рахунок податкових надходжень, неподаткових надходжень, доходів від операцій з капіталом, цільових фондів та трансфертів. Починаючи з 01.01.2015 р., завдяки позитивним наслідкам бюджетної реформи, а також внаслідок інфляційних процесів та ефекту відносно низької бази порівняння, темпи зростання доходів міського бюджету (без урахування трансфертів) підвищились. Крім того, на відміну від попередніх бюджетних періодів, коли на структуру доходної та видаткової частини бюджету значною мірою впливали норми Закону України «Про порядок проведення реформування системи охорони здоров'я у Вінницькій, Дніпропетровській, Донецькій областях та місті Києві»¹, формування бюджету міста Вінниця, починаючи з 01.01.2015 р., здійснюється на загальних підставах та з урахуванням реформи місцевих бюджетів. А саме: відрахування до бюджету міста податку на доходи фізичних осіб зросли з 50% до 60% відповідно до реформи бюджетного законодавства, що набула чинності з 01.01.2015 р. Рівень бюджетної забезпеченості також зростав, у порівнянні з іншими містами країни: співвідношення обсягу доходів бюджету міста в розрахунку на одного мешканця до середнього показника по місцевих бюджетах в цілому (без урахування трансфертів) за результатами виконання бюджету в 2015 році становило 96,8%, в 2016 році – 107,1%, що перевищує показники окремих міст України з аналогічним адміністративно-територіальним статусом та структурою економіки.

Протягом усього аналізованого періоду для бюджету міста Вінниця характерним є низький рівень галузевої концентрації джерел наповнення доходної частини загального фонду, суттєва залежність місцевих фінансів від результатів діяльності окремих підприємств відсутня, а чутливість доходної частини бюджету міста до економічних ризиків є помірною. Рівень самостійності бюджету в 2016 році, як і в попередньому бюджетному періоді, залишався високим, залежність від базової дотації відсутня. Зважаючи на те, що в попередніх бюджетних періодах по місту Вінниці рівень надходжень податку на доходи фізичних осіб у розрахунку на 1 мешканця перевищував середній показник по країні, з бюджету міста в 2015 та 2016 роках перераховувалась реверсна дотація (вилучення) в сумі 24,2 млн. грн. та 40,5 млн. грн. відповідно.

Бюджет м. Вінниці за результатами виконання в 2016 році мав позитивне сальдо операційного балансу за загальним фондом (637,8 млн. грн.) обсяг якого суттєво збільшився в порівнянні з відповідним показником у 2015 році. Це було пов'язано з високими темпами зростання податкових надходжень (передусім податку та збору на

¹ за нормами цього Закону податок на доходи фізичних осіб, що сплачувався (перераховувався) згідно з Податковим кодексом України на території міста Вінниці, як виняток з положень Бюджетного кодексу України, зараховувався у розмірі: 50% - до обласного бюджету та 50% - до бюджету міста Вінниці. У свою чергу, обласна рада передавала кошти на здійснення видатків місцевих бюджетів щодо утримання закладів охорони здоров'я районній, міській раді у вигляді відповідного міжбюджетного трансферту до міського бюджету.

доходи фізичних осіб), а також зі збільшенням обсягу трансфертів, передусім за рахунок збільшення обсягів субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій). Темпи зростання обсягів інших трансфертів (зокрема, медичної та освітньої субвенції) були більш повільними. За спеціальним фондом обсяг операційних доходів перевищив обсяг операційних видатків на 45,2 млн. грн. Бюджет міста за підсумками 2016 року виконано з профіцитом обсягом 154,3 млн. грн., у тому числі профіцит загального фонду склав 666,8 млн. грн., спеціальний фонд виконано з дефіцитом обсягом 512,5 млн. грн. Виконання бюджету з профіцитом призвело до подальшого зростання залишків на рахунках загального фонду. Джерелом покриття дефіциту спеціального фонду були кошти, що передаються із загального фонду до бюджету розвитку.

Ліквідність бюджету міста за результатами 2013-2014 рр., перебувала на низькому рівні за загальним фондом та на високому рівні за спеціальним фондом. Протягом 2015-2016 рр. показники ліквідності за загальним фондом бюджету міста також зросли до високого рівня. Зважаючи на достатні показники ліквідності, до бюджету міста протягом 2015-2016 рр. не залучалися короткотермінові позички з єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів за загальним фондом.

Протягом 2016 року до доходної частини бюджету міста надійшло 2 993,4 млн. грн., що на 33,1% більше, ніж обсяг відповідних надходжень у 2015 році. Основними джерелами формування доходної бази бюджету м. Вінниці залишалися податкові надходження та трансферти з державного бюджету. Зважаючи на поступове відновлення темпів зростання міської економіки в 2016 році, обсяги надходжень за переважною більшістю джерел наповнення бюджету міста зростали, а рівень виконання річного плану за доходами загального та спеціального фондів за результатами 2016 року був високим. Уточнений річний план за доходами в цілому було виконано на 110,8%, у тому числі відповідні планові показники доходної частини загального фонду бюджету міста виконані на 108,3%, спеціального фонду – на 173,3%.

Обсяг видаткової частини бюджету міста Вінниця за результатами 2016 року збільшився на 31,7%, проти відповідного показника 2015 року, до 2 839,1 тис. грн. Основним напрямом видатків бюджету залишається фінансування установ бюджетної сфери (освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та соціального забезпечення, культури і мистецтва, фізичної культури і спорту), а також житлово-комунального господарства, будівництва та транспорту. Починаючи з 01.01.2015 р. дві найбільші за обсягами видатків галузі бюджетної сфери (освіта та охорона здоров'я) фінансуються як за рахунок доходів бюджету міста, так і відповідних субвенцій з державного бюджету. При цьому частка міста в сумарному обсязі фінансування зазначених галузей зростає.

Структура видаткової частини бюджету за економічною класифікацією характеризується зростанням у 2016 році питомої ваги капітальних видатків до 21,1%, що відповідає високому рівню. Обсяги капітальних видатків та їх питома вага у структурі видаткової частини перевищували відповідні показники бюджетів інших міст, співставних за чисельністю населення та адміністративно-територіальним значенням.

Бюджет міста Вінниця на 2017 рік було затверджено 23.12.2016 р. Доходну частину бюджету міста затверджено в обсязі 3 804,5 млн. грн., що на 27,1% більше за фактичне виконання у 2016 році. Бюджетом міста передбачені високі темпи зростання обсягу податкових надходжень, зокрема, податку на доходи фізичних осіб, а також доходів від операцій з капіталом та трансфертів. Плановий обсяг видатків бюджету міста на 2017 рік встановлено в обсязі 3 794,97 млн. грн. (на 33,7% більше, ніж фактичний обсяг в 2016 році). Бюджет міста на 2017 рік прийнято з профіцитом загального фонду в сумі 688,6 млн. грн. (напрямок використання – передача коштів до бюджету розвитку), спеціальний фонд бюджету міста затверджено з дефіцитом у сумі 688,6 млн. грн., джерелом покриття якого є кошти, що передаються із загального фонду. У 2017 році місто Вінниця зберігатиме статус міста-донора та перераховуватиме у поточному році реверсну дотацію до державного бюджету в обсязі 46,9 млн. грн. (на 15,9% більше ніж в 2016 році).

Боргові зобов'язання міста

Боргова політика Вінницької міської влади визначається потребою у залученні додаткового фінансування для реалізації проектів з відновлення міської інфраструктури та придбання основних засобів підприємствами, що відносяться до сфери комунального транспорту. Вінницька міська рада проводить зважену та ефективну боргову політику. За результатами 2016 року місто мало низький рівень консолідованого боргового навантаження. Зобов'язання за запозиченнями, залученими до бюджету розвитку міста, на сьогодні відсутні. У попередніх періодах зобов'язання за запозиченнями, залученими міською радою, виконувалися відповідно до укладених угод у повному обсязі.

Інвестиційна привабливість

Рейтингове агентство визначає рівень інвестиційної привабливості шляхом аналізу складових, що відображають умови, в яких відбувається діяльність інвесторів, а саме інвестиційного потенціалу та інвестиційного ризику. Місто Вінниця – адміністративний центр Вінницької області, важливий економічний, транспортний, фінансовий та культурний центр на території Центральної України. Високий рівень інвестиційної привабливості міста Вінниці підтримується зручним економіко-географічним положенням, наявністю необхідної інфраструктури для розвитку бізнесу, сприятливим бізнес-середовищем, низьким рівнем політичного ризику та задовільним станом місцевих фінансів.

Нижче наведена характеристика основних факторів, які впливають на прийняття інвестиційних рішень та визначають якість середовища, в якому діють суб'єкти інвестування.

Основні фактори визначення рівня інвестиційної привабливості м. Вінниці

Місто Вінниця	Рівень оцінки
Географічне розташування	<i>висока привабливість</i>
Природні ресурси, екологічний стан	<i>вища за середню привабливість</i>
Транспортна інфраструктура (доступність до транспортних шляхів, стан транспортної інфраструктури міста)	<i>висока привабливість</i>
Ринок трудових ресурсів (кількість працездатного населення, кадровий потенціал, рівень оплати праці)	<i>високий рівень розвитку</i>
Соціальна та інженерна інфраструктура	<i>високий рівень розвитку</i>
Рівень економічної активності в місті (крупний, середній, малий бізнес, роздрібний товарообіг)	<i>висока привабливість</i>
Активність регіональної влади (сприяння/підтримка інвестиційної діяльності, інформаційна прозорість та відкритість для інвесторів)	<i>найвищий рівень</i>
Економічний ризик	<i>середній рівень ризику</i>
Політичний ризик	<i>низький рівень ризику</i>

Географічне розташування. Місто Вінниця є адміністративним, економічним і культурним центром, а також головним транспортним вузлом Вінницької області. За площею місто є середнім за обсягом, у порівнянні з іншими містами обласного значення України (113,2 кв. км). Рейтингове агентство оцінює розташування Вінниці як досить вигідне, оскільки місто наближено до центрів економічної активності: Вінниця розташована в 260 км (автомобільний шлях) від столиці України – міста Києва, в 429 км від міста-порту Одеси, в 369 км від Львова. Це сприяє встановленню тісних економічних зв'язків як з сусідами, так і з більш віддаленими торговими партнерами.

Природні ресурси, екологічний стан. Сучасний стан навколишнього природного середовища у м. Вінниці можна охарактеризувати як задовільний. У порівнянні з іншими регіонами України Вінницька область не відзначається високим промисловим потенціалом. Відповідно, місто Вінниця розташовано у регіоні зі значно меншим, ніж у промислових областях рівнем забруднення атмосферного повітря. Якість води в річках області в цілому також вважається задовільною. Значну частину міста займають сквери та парки, в тому числі: Центральний міський парк Вінниці (площа становить 40 га), Парк Дружби Народів (90 га), Ботанічний сад на території Національного музею-садиби М. І. Пирогова.

Ринок трудових ресурсів. Ринок праці міста достатньо забезпечений висококваліфікованими трудовими ресурсами. Підвищення наукового та кадрового потенціалу забезпечується широкою мережею вищих та середньо-спеціальних освітніх закладів, які здійснюють підготовку фахівців різних професій. Питома вага середньооблікової кількості штатних працівників у загальній кількості населення перевищує загальнодержавний показник, при цьому рівень заробітної плати є дещо нижчим за середні показники по країні. Наявність у місті закладів освіти, охорони здоров'я та культури, торговельної інфраструктури, мережі фінансових установ сприяє механічному приросту населення працездатного віку. Значна частина мешканців є досить мобільною та зайнята у малому та середньому бізнесі.

Транспортна інфраструктура. Вінниця розташована на перетині важливих транспортних коридорів та має зручні транспортні мережі. Транспортна

інфраструктура Вінниці досить розвинута, зокрема, на території міста діють залізничний вокзал, автовокзали, потужна система громадського транспорту. Через Вінницю проходить одна з електрифікованих магістральних колій Жмеринської дирекції перевезень Південно-Західної залізниці, а також транспортні автошляхи національного та регіонального значення. Поблизу міста розташований також аеропорт, який на сьогодні не забезпечує обслуговування регулярних рейсів..

Соціальна та інженерна інфраструктура. Місто має необхідну інфраструктуру для функціонування підприємств різних видів економічної діяльності. Розгалужене житлово-комунальне господарство забезпечує надання комунальних послуг різним групам споживачів. У місті функціонує розвинута система громадського транспорту. Слід зауважити, що стан окремих об'єктів міської інфраструктури, що відносяться до сфери житлово-комунального господарства та комунального транспорту, потребує оновлення. У свою чергу міська влада щорічно виділяє кошти на відновлення міської інфраструктури за рахунок місцевого бюджету та має успішний досвід реалізації інвестиційних проектів у цій сфері, в тому числі проектів, спільних з міжнародними фінансовими організаціями. Рівень розвитку соціальної інфраструктури в місті достатній: на території міста діє широка мережа установ сфери освіти, охорони здоров'я, підприємств роздрібної торгівлі та сфери побуту. Протягом 2016 року в місті введені в експлуатацію об'єкти соціальної інфраструктури (хоспіс та амбулаторно-поліклінічний заклад), готель, торгові площі та площі підприємств громадського харчування, інші об'єкти.

Рівень економічної активності у місті. Місто характеризується багатогалузевою спеціалізацією господарського комплексу, відповідно чутливість до коливань у економічній ситуації в країні є помірною. На території міста функціонує розгалужена мережа установ фінансової сфери, у тому числі банків та їх філій, фінансових та страхових компаній, інших компаній, які здійснюють свою діяльність у сфері надання фінансових послуг та грошового посередництва, що покращує умови функціонування існуючих підприємств та започаткування нового бізнесу. В місті продовжує активно розвиватися сфера роздрібної торгівлі, громадського харчування та побутових послуг, наявна стійка тенденція до збільшення обсягів роздрібного товарообороту. У розрахунку на 1 мешканця міста обсяг роздрібного товарообороту в 2,1 рази вищий за середнє значення по Україні, чому сприяє, в тому числі, зростання туристичного потоку. Місто характеризується динамічним розвитком малого та середнього бізнесу, постійним розширенням сфер діяльності суб'єктів підприємництва.

Активність міської влади та підтримка інвестиційних проектів. Рейтингове агентство вважає, що ступінь інформаційної прозорості діяльності міської влади знаходиться на високому рівні, наявні прозорі адміністративні процедури. Бізнес-середовище є сприятливим, міська влада забезпечує необхідну підтримку розвитку підприємництва. Міська влада проводить активну роботу по залученню як внутрішніх, так і зовнішніх інвестицій з метою поліпшення інфраструктури міста. Для стимулювання інвестиційної активності в місті відповідно до наказу Мінекономрозвитку від 15.07.2016 р. №1172 Вінницький індустріальний парк (площею 60,7 га) було включено до Реєстру індустріальних (промислових парків), що дало початок для його подальшої розбудови.

На сьогодні у місті продовжує розвиватися сфера надання адміністративних та соціальних послуг населенню через ЦАП «Прозорий офіс» та його відділення.

Протягом 2016 року здійснювались заходи з удосконалення роботи ЦАП «Прозорий офіс», результатом яких було покращення якості та прискорення термінів надання адміністративних послуг.

В місті здійснює свою діяльність Центр підтримки інновацій та підприємництва, створений в рамках співпраці Вінницької міської ради, Фондації «Сід Форум Норвегія» та Міжнародного благодійного фонду «Сід Форум Україна». Протягом аналізованого періоду Центр здійснював заходи, спрямовані на підтримку вітчизняного ІТ-бізнесу та подальшу його інтеграцію у світовий простір. У 2016 році також розпочато роботу з формування проекту Програми посилення конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва м. Вінниці на період до 2020 року, в рамках якої планується створення об'єкта інфраструктури підтримки підприємництва в місті – Вінницького муніципального центру інновацій.

Вінницька міська рада, як і раніше, проводить політику прозорості діяльності міської влади. Офіційний сайт міської ради, який регулярно надає інформацію про події місцевого значення та розвиток міста, постійно удосконалюється.

Економічні ризики. Місто не відрізняється підвищеною уразливістю до економічних потрясінь через диверсифікацію економіки міста у порівнянні з іншими містами обласного значення, чутливість до зміни макроекономічних показників у країні знаходиться на помірному рівні. В місті відсутні специфічні ризики.

Політичні ризики. Рейтингове агентство вважає, що на сьогодні політичний клімат у місті є сприятливим для інвесторів. Чинний міський голова має достатній рівень підтримки мешканців міста та депутатів міської ради.

Протягом 2016 року місто зберігало свої конкурентні переваги з точки зору здійснення інвестиційної діяльності та розвитку різних видів економічної діяльності. Мало місце подальше відновлення рівня ділової активності, що визначалося розвитком підприємництва, покращенням показників діяльності будівельної галузі, розширенням торгівельної мережі міста, збереженням високого рівня зайнятості та вищих за загальнодержавні темпів зростання доходів населення.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг м. Вінниці підвищено до рівня uaA, прогноз «стабільний». Рівень інвестиційної привабливості м. Вінниці визначено на рівні uaINV4+.

Голова рейтингового комітету

М. Б. Проценко

Начальник відділу рейтингів небанківських установ

О. К. Самойлова

Додатки

Бюджетні показники м. Вінниці у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

Показник	2013	2014	2015	2016
Податкові надходження	508 388,0	554 538,6	846 105,1	1 345 497,5
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	63 274,8	208 184,2	102 413,0	179 502,9
Отримані трансферти на здійснення поточних видатків	747 686,9	988 211,5	1 231 285,4	1 392 892,9
Операційні надходження всього	1 319 349,7	1 750 934,3	2 179 803,5	2 917 893,4
Поточні видатки на заробітну плату, використання товарів та послуг та інші поточні видатки	776 608,9	766 601,3	927 645,0	1 110 362,8
Поточні трансферти та соціальне забезпечення	456 545,0	686 384,5	879 865,8	1 124 529,9
Операційні видатки всього	1 233 153,9	1 452 985,8	1 807 510,8	2 234 892,7
Операційний баланс	86 195,8	297 948,5	372 292,7	683 000,7
Фінансовий дохід	1 157,2	66,6	1 910,3	34 678,5
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	3 790,9	6 575,4	6 409,2	5 646,0
Фінансовий баланс	-2 633,7	-6 508,9	-4 499,0	29 032,5
Поточний баланс	83 562,2	291 439,6	367 793,7	712 033,2
Капітальні надходження	15 319,6	27 420,8	67 403,2	39 833,4
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	18 946,5	14 631,6	0,0	952,0
Капітальні надходження всього	34 266,1	42 052,4	67 403,2	40 785,4
Придбання основного капіталу	86 049,7	267 836,4	211 694,9	366 592,0
Капітальні трансферти	22 637,5	73 556,8	130 632,7	231 965,1
Капітальні видатки всього	108 687,1	341 393,2	342 327,6	598 557,1
Капітальний баланс	-74 421,0	-299 340,8	-274 924,3	-557 771,8
Баланс після капітальних видатків	9 141,2	-7 901,2	92 869,4	154 261,4
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)	-52,3	71,7	18,5	-71,4
Профіцит/дефіцит	9 193,4	-7 972,9	92 850,8	154 332,8
Фінансування	-9 193,4	7 972,9	-92 850,8	-154 332,8
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Дані Вінницької міської ради, розрахунки агентства «Кредит-Рейтинг»

Основні джерела фінансування бюджету м. Вінниці, тис. грн.

Показник	2013	2014	2015	2016
Профіцит/дефіцит	9 193,4	-7 972,9	92 850,8	154 332,8
Фінансування	-9 193,4	7 972,9	-92 850,8	-154 332,8
Зміни залишків	-44 250,3	36 063,1	-92 882,8	-154 576,5
залишок на початок року	56 451,6	100 701,9	64 638,8	157 521,6
залишок на кінець року	100 701,9	64 638,8	157 521,6	312 098,1
Фінансування за рахунок казначейського рахунку	45 372,1	-12 253,9	0,0	0,0
Залучення	507 094,0	456 339,1	0,0	0,0
Погашення	-461 721,9	-468 593,0	0,0	0,0
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	0,0	0,0	0,0	0,0
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	10 132,4	0,0	90 224,0	685 947,8
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	-10 132,4	0,0	-90 224,0	-685 947,8
Фінансування за борговими операціями	-10 275,0	-15 375,0	0,0	0,0
Запозичення	0,0	0,0	0,0	0,0
Погашення	-10 275,0	-15 375,0	0,0	0,0
Інші розрахунки	-40,2	-461,3	32,0	243,7
кошти, що передаються до бюджету розвитку	0,0	0,0	0,0	0,0
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Дані Вінницької міської ради, розрахунки агентства «Кредит-Рейтинг»

Виконання доходної частини бюджету міста Вінниця, тис. грн.

Показник	2014 (виконано)	2015 (виконано)	2016 (план)	2016 (виконано)	% виконання річного плану	Темп росту до відп. періоду, %
Податкові надходження	554 538,6	846 105,1	1 113 247,0	1 345 497,5	120,9	159,0
<i>питома вага податкових надходжень в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	30,9	37,6	41,2	44,9	109,0	119,5
Податок з доходів фізичних осіб	336 926,3	493 573,1	601 077,3	769 532,4	128,0	155,9
Податок на прибуток підприємств	407,9	589,4	1 102,0	1 305,9	118,5	221,6
Податки на власність	5 053,8	0,0	0,0	16,1	-	-
Збори та плата за спеціальне використання природних ресурсів (без плати за землю до 01.01.2015 р.)	0,0	0,0	93,3	93,3	100,0	-
Акцизний податок	X	93 305,2	139 895,7	156 138,8	111,6	167,3
Податок на нерухоме майно (за виключенням податку та орендної плати за землю, транспортного податку)	209,5	6 891,6	13 656,2	14 174,9	103,8	205,7
Податок та орендна плата за землю з юридичних та фізичних осіб (до 01.01.2015 р. - плата за землю)	87 894,6	101 472,0	146 843,7	165 233,4	112,5	162,8
Транспортний податок з юридичних та фізичних осіб	0,0	5 081,5	2 720,8	2 859,6	105,1	56,3
Єдиний податок	114 880,1	144 860,0	206 438,4	234 885,9	113,8	162,1
Місцеві податки та збори, без урахування єдиного податку та податків на нерухомість	7 768,5	-351,8	213,2	-13,7	-6,4	3,9
Інші податки та збори	1 397,9	684,1	1 206,5	1 271,0	105,3	185,8
Неподаткові надходження	201 054,1	94 595,7	126 842,0	204 997,6	161,6	216,7
<i>питома вага неподаткових надходжень в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	11,2	4,2	4,7	6,8	145,8	162,8
Власні надходження бюджетних установ та організацій	192 444,0	56 938,1	47 585,9	122 855,8	258,2	215,8
Відсотки банків за користування тимчасово вільними бюджетними коштами	0,0	1 829,7	34 577,8	34 577,9	100,0	1 889,8
Надходження коштів від відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва	1,2	0,0	0,0	3,2	-	-
Плата за оренду майнових комплексів та іншого майна, що є у комунальній власності	2 473,4	4 733,2	4 967,0	5 048,0	101,6	106,7
Державне мито	527,9	8 671,4	6 839,3	6 869,6	100,4	79,2
Плата за надання адміністративних послуг	0,0	15 102,9	20 938,3	21 753,4	103,9	144,0
Інші надходження	5 607,7	7 320,4	11 933,7	13 889,7	116,4	189,7
Доходи від операцій з капіталом	27 420,8	67 403,2	38 798,6	39 833,4	102,7	59,1
<i>питома вага операцій з капіталом в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	1,5	3,0	1,4	1,3	92,6	44,4
Кошти від продажу основного капіталу	5 237,2	2 945,2	2 304,1	2 377,2	103,2	80,7
Кошти від продажу землі і нематеріальних активів	22 183,6	64 458,1	36 494,5	37 456,2	102,6	58,1
Цільові фонди	7 196,6	9 727,6	8 982,1	9 183,8	102,2	94,4
<i>питома вага цільового фонду в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	0,4	0,4	0,3	0,3	92,2	70,9
Разом доходів	790 210,1	1 017 831,6	1 287 869,7	1 599 512,4	124,2	157,1
Трансферти	1 002 843,1	1 231 285,4	1 412 686,1	1 393 844,9	98,7	113,2
<i>питома вага трансфертів в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	55,9	54,7	52,3	46,6	89,0	85,1
ВСЬОГО	1 793 053,2	2 249 117,0	2 700 555,8	2 993 357,3	110,8	133,1

Джерело: Вінницька міська рада

Виконання видаткової частини та кредитування бюджету міста Вінниця, тис. грн.

Показник	2014 (виконано)	2015 (виконано)	2016 (план)	2016 (виконано)	% виконання річного плану	Темп росту до відп. періоду, %
Державне управління	63 475,2	78 184,4	93 943,5	92 760,0	98,7	118,6
Освіта	401 503,8	478 613,8	656 870,7	670 167,1	102,0	140,0
Охорона здоров'я	226 963,9	280 046,3	274 949,3	310 898,6	113,1	111,0
Соціальний захист і соціальна допомога	414 596,8	625 159,0	895 608,9	877 914,4	98,0	140,4
Житлово-комунальне господарство	240 433,9	226 681,6	245 195,0	245 195,0	100,0	108,2
Культура і мистецтво	39 826,0	51 793,3	58 224,0	58 792,6	101,0	113,5
Засоби масової інформація	6 844,9	8 570,7	9 694,7	9 694,7	100,0	113,1
Фізична культура і спорт	15 188,1	20 428,0	25 473,9	30 267,3	118,8	148,2
Будівництво	78 514,7	93 945,3	151 856,9	144 726,5	95,3	154,1
Землеустрій	97,0	103,2	77,0	77,0	100,0	74,6
Транспорт	210 470,1	88 171,6	81 947,2	81 933,5	100,0	92,9
Інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю	70 338,6	135 452,9	231 658,9	231 658,9	100,0	171,0
Запобігання та ліквідація надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха	1 759,9	2 138,3	2 570,1	2 570,1	100,0	120,2
Обслуговування боргу	1 547,3	0,0	0,0	0,0	-	-
Цільові фонди	10 411,8	10 867,5	11 829,6	7 529,0	63,6	69,3
Видатки, не віднесені до основних груп	14 229,4	22 195,9	18 833,2	18 806,7	99,9	84,7
Разом видатків	1 796 201,4	2 122 351,7	2 758 732,9	2 782 991,4	100,9	131,1
Трансферти іншим бюджетам	4 753,0	33 895,9	56 213,7	56 104,4	99,8	165,5
у т.ч. реверсна дотація (до 01.01.2015 р. - кошти, що передаються до Державного бюджету)	0,0	24 157,5	40 481,3	40 481,3	100,0	167,6
Всього видатків	1 800 954,4	2 156 247,6	2 814 946,6	2 839 095,8	100,9	131,7
Надання пільгового довгострокового кредиту громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	156,9	101,4	155,1	0,0	0,0	0,0
Повернення кредитів, наданих для кредитування громадян на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	-85,1	-82,8	-56,5	-71,4	126,3	86,2
Всього видатків	1 801 026,2	2 156 266,2	2 815 045,2	2 839 024,4	100,9	131,7

Джерело: Вінницька міська рада